EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 01 20
COM(2021) 21 final

2021/0009 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria dėl suderinimo su ES asmens duomenų apsaugos taisyklėmis iš dalies keičiama Direktyva 2014/41/ES

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Direktyva (ES) 2016/680[1] (Duomenų apsaugos teisėsaugos srityje direktyva, toliau – Teisėsaugos direktyva) įsigaliojo 2016 m. gegužės 6 d., o valstybės narės turėjo iki 2018 m. gegužės 6 d. perkelti ją į nacionalinę teisę. Ja panaikintas ir pakeistas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR[2] – naujoji duomenų apsaugos priemonė daug išsamesnė ir bendresnė. Svarbu tai, kad ji taikoma tiek vidaus, tiek tarpvalstybiniu mastu- kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo, be kita ko, apsaugos nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevencijos, tikslais (1 straipsnio 1 dalis).

Teisėsaugos direktyvos 62 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad iki 2019 m. gegužės 6 d. Komisija turi peržiūrėti kitus ES teisės aktus, kuriais reglamentuojamas kompetentingų institucijų vykdomas asmens duomenų tvarkymas teisėsaugos tikslais, įvertinti, ar juos reikia suderinti su Teisėsaugos direktyva, ir prireikus pateikti pasiūlymus dėl dalinio jų pakeitimo, kad Teisėsaugos direktyvos taikymo srityje būtų užtikrinta nuosekli asmens duomenų apsauga.

Peržiūros rezultatus Komisija išdėstė komunikate *„Tolesnis buvusio trečiojo ramsčio acquis derinimas su duomenų apsaugos taisyklėmis“*[3] (2020 m. birželio 24 d.) – jame nurodyta dešimt teisės aktų, kuriuos reikia suderinti su Teisėsaugos direktyva, ir numatytas atitinkamas tvarkaraštis. Vienas iš šiame sąraše nurodytų teisės aktų yra Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose[4]. Komisija nurodė, kad per paskutinį 2020 m. ketvirtį ji pateiks pasiūlymą dėl tikslinių tos direktyvos pakeitimų; tai yra šio pasiūlymo paskirtis.

Ši iniciatyva nėra Reglamentavimo kokybės ir rezultatų (REFIT) programos dalis.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Pasiūlymu siekiama Direktyvos 2014/41/ES duomenų apsaugos taisykles suderinti su Teisėsaugos direktyvoje nustatytais principais ir taisyklėmis, kad Sąjungoje būtų sukurta tvirta ir nuosekli duomenų apsaugos sistema.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

nėra duomenų

---

[1] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89),

[2] 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdant policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos (OL L 350, 2008 12 30, p. 60),

[3] COM(2020) 262 *final*.

[4] OL L 130, 2014 5 1, p. 1.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 16 straipsnio 2 dalimi.

Pradinis teisės aktas buvo grindžiamas buvusios Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnio 2 dalies b punktu, kuris iš esmės atitinka SESV 82 straipsnio 1 dalį. Tačiau aišku, kad siūlomo pakeitimo tikslas ir pobūdis yra susijęs tik su asmens duomenų apsauga.

Šiuo atžvilgiu tinkamiausias teisinis pagrindas yra SESV 16 straipsnio 2 dalis. Juo remiantis galima priimti taisykles dėl fizinių asmenų apsaugos valstybėms narėms tvarkant asmens duomenis, kai jos vykdo veiklą pagal Sąjungos teisę ir laisvo asmens duomenų judėjimo taisykles.

Pagal Protokolo Nr. 22 2a straipsnį SESV 16 straipsniu grindžiamos taisyklės, susijusios su asmens duomenų tvarkymu vykdant veiklą, kuriai taikomi SESV Trečiosios dalies IV antraštinės dalies 4 ir 5 skyriai, nebus privalomos Danijai. Airijai jos nebus privalomos pagal Protokolo Nr. 21 6a straipsnį.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Tik Sąjunga gali priimti teisėkūros procedūra priimamą aktą, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2014/41/ES.

• Proporcingumo principas

Šiuo pasiūlymu neviršijama to, kas reikalinga siekiant Direktyvą 2014/41/ES suderinti su Sąjungos teisės aktais dėl asmens duomenų apsaugos (visų pirma su Teisėsaugos direktyva), niekaip nekeičiant direktyvos taikymo srities. Šia direktyva, remiantis Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalimi, neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

• Pasirinkta priemonė

Tinkamiausia priemonė Direktyvai 2014/41/ES iš dalies pakeisti yra direktyva.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Šis pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į Komisijos atliktos peržiūros pagal Teisėsaugos direktyvos 62 straipsnio 6 dalį rezultatus, pateiktus Komunikate *„Tolesnis buvusio trečiojo ramsčio acquis derinimas su duomenų apsaugos taisyklėmis“*. Tame komunikate išvardyti derintini aspektai. Visų pirma jame nurodytas poreikis išaiškinti, kad bet kokiam asmens duomenų tvarkymui pagal Direktyvą 2014/41/ES taikoma arba Teisėsaugos direktyva, arba Reglamentas (ES) 2016/679[5] (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, toliau – BDAR),

[5] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

atsižvelgiant į tai, ar jis vykdomas baudžiamajame, ar ne baudžiamajame procese. Suderinus šią nuostatą turėtų būti aišku, kad pagal Direktyvą 2014/41/ES gauti duomenys kitais tikslais nei tie, kuriais jie renkami, gali būti tvarkomi tik laikantis Teisėsaugos direktyvoje (4 straipsnio 2 dalis arba 9 straipsnio 1 dalis) arba BDAR (6 straipsnis) nustatytų sąlygų.

Šiuo pasiūlymu siūloma išbraukti Direktyvos 2014/41/ES 20 straipsnį ir neviršijama to, kas būtina pirmiau nurodytiems klausimams spręsti.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

nėra duomenų

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Atlikdama peržiūrą Komisija atsižvelgė į tyrimą, atliktą įgyvendinant bandomąjį projektą „ES duomenų rinkimo priemonių ir programų peržiūra pagrindinių teisių požiūriu“[6]. Per tyrimą nustatyti Sąjungos aktai, kuriems taikoma Teisėsaugos direktyvos 62 straipsnio 6 dalis, ir įvardytos nuostatos, kurias gali reikėti suderinti duomenų apsaugos požiūriu.

- **Poveikio vertinimas**

Šis pasiūlymas paveiks tik kompetentingų institucijų atliekamą asmens duomenų tvarkymą konkrečiais Direktyvoje 2014/41/ES reglamentuojamais atvejais. Teisėsaugos direktyvoje įtvirtintų naujų prievolių poveikis buvo įvertintas atliekant Teisėsaugos direktyvos parengiamąjį darbą. Todėl specialaus šio pasiūlymo poveikio vertinimo atlikti nereikia.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

nėra duomenų

- **Pagrindinės teisės**

Teisė į asmens duomenų apsaugą nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnyje ir SESV 16 straipsnyje. Kaip pabrėžė Europos Sąjungos Teisingumo Teismas[7], teisė į asmens duomenų apsaugą nėra absoliuti ir turi būti vertinama atsižvelgiant į jos visuomeninę paskirtį[8]. Be to, duomenų apsauga glaudžiai susijusi su teise į privatų ir šeimos gyvenimą, kuri ginama pagal Chartijos 7 straipsnį.

Šiuo pasiūlymu užtikrinama, kad bet kokiam asmens duomenų tvarkymui pagal Direktyvą 2014/41/ES būtų taikomi horizontalieji ES duomenų apsaugos teisės aktų principai ir taisyklės, tokiu būdu toliau įgyvendinant Chartijos 8 straipsnį. Tais teisės aktais siekiama

---

6 Bandomąjį projektą užsakė Europos Parlamentas, jam vadovavo Komisija, o jį vykdė rangovas (nepriklausomų ekspertų grupė). Rangovą Komisija atrinko pagal Parlamento nustatytus kriterijus. Projekto rezultatai tėra rangovo nuomonė ir išvados, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį juose pateiktos informacijos panaudojimą. Rezultatai paskelbti adresu http://www.fondazionebrodolini.it/en/projects/pilot-project-fundamental-rights-review-eu-data-collectioninstruments-and-programmes

7 2010 m. lapkričio 9 d. ESTT sprendimas *„Volker und Markus Schecke“* ir *Eifert,* sujungtos bylos C-92/09 ir C-93/09 (ECLI:EU:C:2009:284, 48 punktas).

8 Pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį teisei į duomenų apsaugą gali būti taikomi apribojimai, jei jie numatyti įstatymo, nekeičia šios teisės ir laisvių esmės ir (remiantis proporcingumo principu) yra būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendruosius interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

užtikrinti aukštą asmens duomenų apsaugos lygį ir išaiškinta, kad duomenų tvarkymui taikytini Direktyvoje 2016/680 nustatyti principai ir taisyklės turės teigiamą poveikį pagrindinėms teisėms į privatumą ir duomenų apsaugą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

nėra duomenų

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

nėra duomenų

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Šio pasiūlymo atveju aiškinamųjų dokumentų dėl perkėlimo į nacionalinę teisę nereikia, nes juo siūloma išbraukti vieną Direktyvos 2014/41/ES straipsnį.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Išbraukiamas Direktyvos 2014/41/ES 20 straipsnis. Šiame pasiūlyme neviršijama to, kas būtina pirmiau išdėstytiems klausimams išspręsti. 20 straipsnyje nustatyta, kad bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal Direktyvą turi atitikti Tarybos pamatinį sprendimą 2008/977/TVR ir 1981 m. sausio 28 d. Europos Tarybos konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu ir jos papildomo protokolo principus.

Teisėsaugos direktyva pamatinis sprendimas panaikintas nuo 2018 m. gegužės 6 d. Pagal Teisėsaugos direktyvos 59 straipsnį nuorodos į pamatinį sprendimą laikomos nuorodomis į Teisėsaugos direktyvą.

Pagal Teisėsaugos direktyvos 2 straipsnio 1 dalį ji taikoma kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis 1 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais, t. y. nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo, be kita ko, apsaugos nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevencijos tikslais. Tačiau Direktyva 2014/41/ES taikoma ir tam tikrų rūšių *nebaudžiamiesiems* procesams – jie reglamentuojami BDAR.

Tai, kad Direktyvos 2014/41/ES 20 straipsnyje daroma nuoroda į pamatinį sprendimą, gali sukelti painiavą dėl to, ar Teisėsaugos direktyva taikytina ir ne baudžiamojo proceso metu (kuris *nepatenka* į Teisėsaugos direktyvos taikymo sritį) tvarkant su Europos tyrimo orderiais susijusius asmens duomenis. Tam, kad to būtų išvengta, pakanka išbraukti 20 straipsnį. Teisėsaugos direktyva toliau taikoma tvarkant asmens duomenis pagal Direktyvą 2014/41/ES, jei jie patenka į jos taikymo sritį.

Kadangi asmens duomenų tvarkymui pagal Direktyvą 2014/41/ES taikoma Teisėsaugos direktyva ir BDAR (kiekvienos iš jų taikymo srityje), tokių duomenų tvarkymas kitais tikslais nei tie, kuriais jie renkami, bus vykdomas pagal Teisėsaugos direktyvą (4 straipsnio 2 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį) arba BDAR (6 straipsnio 4 dalį). Tam nereikia jokios naujos nuostatos.

Direktyvos 2014/41/ES 20 straipsnyje taip pat nustatyta, kad, nedarant poveikio duomenų subjekto teisėms, prieiga prie asmens duomenų yra ribojama ir kad prieigą prie tokių

duomenų gali turėti tik įgalioti asmenys. Teisėsaugos direktyvoje ir BDAR nustatyta išsami duomenų subjektų teisių ir duomenų valdytojo pareigų sistema, be kita ko, pritaikytosios ir standartizuotosios duomenų apsaugos ir duomenų tvarkymo saugumo srityje. Todėl 20 straipsnio antra pastraipa nereikalinga.

Kadangi Direktyvoje 2014/41/ES nėra specialių duomenų apsaugos taisyklių, kitų su duomenų apsauga susijusių pakeitimų nereikia.

2 straipsnyje nustatytas siūlomos naujos direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas.

3 straipsnyje nustatyta šios direktyvos įsigaliojimo data.

4 straipsnyje nurodyta, kad direktyva skirta valstybėms narėms.

2021/0009 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria dėl suderinimo su ES asmens duomenų apsaugos taisyklėmis iš dalies keičiama Direktyva 2014/41/ES

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 16 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Pagal Direktyvos (ES) 2016/680[1] 62 straipsnio 6 dalį Komisija turi peržiūrėti kitus Sąjungos teisės aktus, kuriais reglamentuojamas kompetentingų institucijų vykdomas asmens duomenų tvarkymas tos direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais, kad įvertintų, ar tuos aktus reikia suderinti su ta direktyva, ir prireikus pateiktų reikiamus pasiūlymus iš dalies pakeisti šiuos aktus, kad tos direktyvos taikymo srityje būtų užtikrintas nuoseklus požiūris į asmens duomenų apsaugą. Atlikus šią peržiūrą nustatyta, kad vienas iš tokių iš dalies keistinų teisės aktų yra Direktyva 2014/41/ES[2];

(2) siekiant nuoseklumo ir veiksmingos asmens duomenų apsaugos, tvarkant asmens duomenis pagal Direktyvą 2014/41/ES turėtų būti laikomasi Direktyvoje (ES) 2016/680 nustatytų taisyklių, kai jos taikytinos. Asmens duomenų tvarkymui, susijusiam su Direktyvos 2014/41/ES 4 straipsnio b, c ir d punktuose nurodytų rūšių procesu, kuriam netaikoma Direktyva (ES) 2016/680, turėtų būti taikomas Reglamentas (ES) 2016/679[3];

(3) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1, 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;

(4) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;

---

[1] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89),

[2] 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose (OL L 130, 2014 5 1, p. 1).

[3] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

(5) todėl Direktyva 2014/41/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;

(6) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725[4] 42 straipsniu buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir XXXX XX jis pateikė nuomonę[5],

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2014/41/ES daliniai pakeitimai

Direktyvos 2014/41/ES 20 straipsnis išbraukiamas.

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [vieni metai nuo priėmimo]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

   Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

[4] 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

[5]